

Generální konference ICOM - KYOTO, 1. - 7. 9. 2019

Na začátku září 2019 se konala generální konference ICOM v japonském Kyotu. Za Českou republiku se konference zúčastnilo 31 muzejníků (Mendelovo muzeum, Moravská galerie v Brně, Moravské zemské muzeum, Muzeum hlavního města Prahy, Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, Národní galerie Praha, Národní muzeum, Národní muzeum v přírodě, Národní technické muzeum, Památník Lidice, Památník národního písemnictví, Památník Tereziín, Technické muzeum v Brně, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze a zástupce Ministerstva kultury).

Konference se zúčastnilo 4 600 osob ze 120 zemí. 40% účastníků bylo z Japonska, 26% z Evropy, 15% z Asie adt. Program konference se odehrával v průběhu sedmi dní, kdy se konalo na 362 přednášek, workshopů, diskusí a 31 off-site meetingů a 51 exkurzí.

Téma

Téma konference bylo Museums as Cultural Hubs. The Future of Tradition - **Muzea jako centra kultur. Budoucnost tradice.** Muzea vytvářejí a spravují rozsáhlé sbírkové fondy a jejich úkolem je uložené předměty zkoumat a zprostředkovávat veřejnosti. Hledání nových cest interpretace uchovávaného kulturního dědictví je hlavním úkolem muzeí. Pro naši současnost a budoucnost najdeme v minulosti mnoho inspirativních příkladů hodných následování, stejně jako mement, kterých bychom se měli vyvarovat.

Uprostřed mnoha globálních politických, ekonomických a sociálních změn, ke kterým dochází po celém světě, a v souvislosti s problémy souvisejícími se změnou klimatu, chudobou, konflikty, přírodními katastrofami, lidskými právy a životním prostředím je pro muzea stále naléhavější zvážit, jak mohou přispět k budování mírové a udržitelné budoucnosti. Každé muzeum je jedinečné a má své vlastní výrazné zaměření - ať už jde o historii, umění, přírodní historii, vědu, literaturu nebo jiný předmět. Stejně tak má každé muzeum vlastní sbírku, historii, způsob a rozsah prezentace. Existují však hranice toho, co muzea mohou dělat jako zcela nezávislé entity. Právě tehdy, když se muzea vzájemně propojují prostřednictvím regionálních, národních a mezinárodních sítí, získávají potenciál stát se více relevantními a lépe plnit sociální očekávání moderního světa. Toto úsilí proto zvyšuje jejich účinnost jako „kulturních center“ a jejich schopnost pohybovat se mezi tradicemi minulosti a inovacemi budoucnosti.

Generální konference byla zahájena slavnostním ceremoniálem. Na úvod promluvila prezidentka ICOM Suay Aksoy, následovali předseda ICOM Japonsko Johei Sasaki, japonský ministr kultury, sportu, vzdělávání, vědy a technologie, státní ministr, guvernér Prefektury Kyoto a starosta Kyota. Úvodní program vyvrcholil **slavnostním projevem korunního prince Akishino**, který se zúčastnil zahájení s manželkou, princeznou Kiko. Zazněl i pozdrav ministerského předsedy Shinza Abeho. Všechny části programu konající se v hlavním sále s kapacitou 1804 míst byly tlumočeny do angličtiny, francouzštiny, španělštiny, japonštiny a úvodní projevy byly tlumočeny i pro neslyšící, na panelech po stranách jeviště byly texty v angličtině.

Přednášky

Odbornou část programu zahájil architekt **Kengo Kuma** hlavní přednáškou „**The Age of Forest**“, věk lesa. Hlavní přednáška, stejně jako další z hlavního programu byly věnovány tématu udržitelného rozvoje. Architekt Kuma představil užití dřeva, dřevěných prvků při stavbě, interiéru a exteriéru nových muzejních a nejen muzejních budov ve světě. Návrat k přírodním obnovitelným zdrojům, tradic, k řešení úkolů a výzev současnosti a budoucnosti.

Dalším řečníkem byl **Sebastião Saldago**, fotograf původem z Brazílie, žijící v Paříži. Ve své přednášce „**A Brazilian Amazon Forest Initiative**“ se věnoval problematice ničení amazonských pralesů a představil fotografie, které v Amazonii pořizoval. Emotivní vystoupení se dočkalo velkého ohlasu.

Poslední z hlavních přednášek měl **Cai Guo-Qiang**, čínský umělec, který proslul svými experimenty se střelným prachem. Postupně se začal věnovat studiu východních filozofií. V přednášce „**My Museum Yaers**“ se zamýšlel nad otázkou, jak mohou muzea s kolekcemi sbírek zminulosti ovlivnit současný rozvoj. Kurátory přirovnával k šamanům, kteří jsou nadáni uměním propojování minulého pro současnost. Položil otázku, jak budovat muzea, aby podněcovala publikum a nebyla jen organizacemi pachtícími se za budováním brandu posilující masový, často bezmyšlenkový kulturní turismus.

25 th ICOM GENERAL CONFERENCE - ICOM KYOTO 2019 PROGRAMME								
362 activities								
Day -2	Day -1	Day 1	Day 2	Day 3	Day 4	Day 5	Day 6	
		16 activities	77 activities	89 activities	91 activities	32 activities	51 activities	
Executive Board Meeting	Statutory meeting (1) Advisory Council	Social event Opening Ceremony (1)			Statutory meeting (1) Open Forum for Resolutions	Off-site meetings (31)	Excursions (51)	
	Separate Meetings of NCs (1)	Keynote speech (1)	Keynote speech (1)	Keynote speech (1)	Keynote speech (1)		Statutory meetings (3) Extraordinary General assembly General Assembly Advisory Council	
	Separate Meetings of ICs (1)	Plenary session (1)	Plenary session (1)	Plenary session (1)	Plenary sessions (2)			
	International Committees Board Meetings (13)	Workshops (2)	Workshops (4)	Workshop (1)				
		Networking session (1)	Networking session (1)	Networking session (1)				
		Committees conferences (66)	Committees conferences (79)	Committees conferences (80)				
		Panels (2)		Panels (2)				
		Museum Fair (1)						
		Social event (1) Opening party	Social events (2)	Social events (3)		Social event (1)		
								Social events (2) Closing ceremony and party

Definice muzea

S velkým napětím všichni očekávali závěrečný program s představením a debatou k nové definici muzea. Mezi muzejníky v posledních letech zaznívaly hlasy o potřebě změny platné definice muzea. Zformovala se pracovní skupina pověřená přípravou návrhu nového textu. Členové se v průběhu diskusí mnohokrát neshodli. Výslednou podobu definice představila **Jette Sandahl**. Jette Sandahl byla zakládající ředitelkou progresivního Muzea světových kultur ve Švédsku a Muzea žen v Dánsku. Působila jako projektová vedoucí v Národním muzeu Dánska, Národním muzeu Nového Zélandu Te Papa Tongarewa. Naposledy byla ředitelkou Kodaňského muzea.

Definice muzea platná v současnosti vznikla v roce 1974 (v té době byl prezidentem ICOM Jan Jelínek, 1971-1977). Od té doby byla definice drobně upravovaná s ohledem na vývoj a potřeby muzejnictví. Podlejší úprava byla schválena v roce 2007 na generální konferenci ICOM ve Vídni, kdy bylo do definice začleněno nehmotné kulturní dědictví.

"A museum is a non-profit, permanent institution in the service of society and its development, open to the public, which acquires, conserves, researches, communicates and exhibits the tangible and intangible heritage of humanity and its environment for the purposes of education, study and enjoyment."

„Muzea jsou stále nevýdělečné instituce ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřené veřejnosti, které získávají, uchovávají, zprostředkují a vystavují hmotné i nehmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, výchovy, vzdělávání a potěšení.“

Autoři nového návrhu se domnívají, že definice muzea ICOM neodráží naše výzvy a rozmanité vize a odpovědnosti. Na ně se pokusili autoři reagovat novým návrhem:

„Museums are democratising, inclusive and polyphonic spaces for critical dialogue about the pasts and the futures. Acknowledging and addressing the conflicts and challenges of the present, they hold artefacts and specimens in trust for society, safeguard diverse memories for future generations and guarantee equal rights and equal access to heritage for all people.

Museums are not for profit. They are participatory and transparent, and work in active partnership with and for diverse communities to collect, preserve, research, interpret, exhibit, and enhance understandings of the world, aiming to contribute to human dignity and social justice, global equality and planetary wellbeing.“

„Muzea jsou polyfonickými místy demokratizace, inkluze, v nichž probíhá kritický dialog o minulosti a budoucnosti. Uznávají a řeší konflikty a výzvy současnosti, uchovávají artefakty a příklady pro blaho společnosti, chrání rozmanité vzpomínky pro budoucí generace a zaručují všem lidem stejná práva a rovný přístup k dědictví.

Muzea nejsou zisková. Jsou participativní a transparentní, pracují v aktivním partnerství s různými komunitami a pro ně, aby shromažďovaly, uchovávaly, zkoumaly, interpretovaly, vystavovaly a zlepšovaly porozumění světu s cílem přispět k lidské důstojnosti a sociální spravedlnosti, globální rovnosti a planetární pohodě.“

Diskuse k novému návrhu muzejní definice v Kyotu byla velmi výbušná a dlouhá, vedla k jejímu odmítnutí a odložení na příští rok, kdy by se jí ICOM měl znovu zabývat na pravidelném setkání předsedů v Paříži. Je otázkou, zda dojde k přijetí nějakého nového znění a je docela možné, že se diskuse k definici muzea bude vést až do další generální konference v roce 2022 v Praze.

Předání vlajky generální konference ICOM

Po diskusi se účastníci přesunuli do Národního muzea v Kyotu na závěrečný program **slavnostního předání vlajky ICOM**, která je symbolem štafety pořádání generální konference. Od předsedy ICOM japonsko a starosty města Kyoto jsme převzali vlajku. Tímto aktem byla celá generální konference ukončena.

Zapsala: Martina Lehmannová